

Dossier Coronacrisis

Check: Zijn de Belgische coronavaccins halal en koosjer?

Heel wat Belgische moslims zitten met vragen over de coronavaccins. Daarom stuurde het Executief van de Moslims van België (EMB) deze week een persbericht uit. De boodschap? Tijdens de ramadan vormen de coronavaccins geen probleem. Toch beweren sommigen dat de vaccins niet halal zouden zijn.

Loutfi Belghmidi, Vincent Merckx

zo 14 feb 07:49

Geen tijd om het hele stuk te lezen? Dit is ons besluit:

- Belgische moslimautoriteiten noemen de coronavaccins niet in strijd met de ramadan.
- De Belgische coronavaccins zijn volgens gezaghebbende geestelijken halal.
- De coronavaccins zijn koosjer.

Zijn de coronavaccins halal, toegelaten voor moslims? De discussie leeft de voorbije weken breed in de Belgische moslimgemeenschap. Het nieuws dat de Indonesische president Joko Widodo er bij de Theologische Raad van zijn land op aan had gedrongen om het Chinese coronavaccin Sinovac grondig door te lichten, vuurde de discussie ook in ons land verder aan.

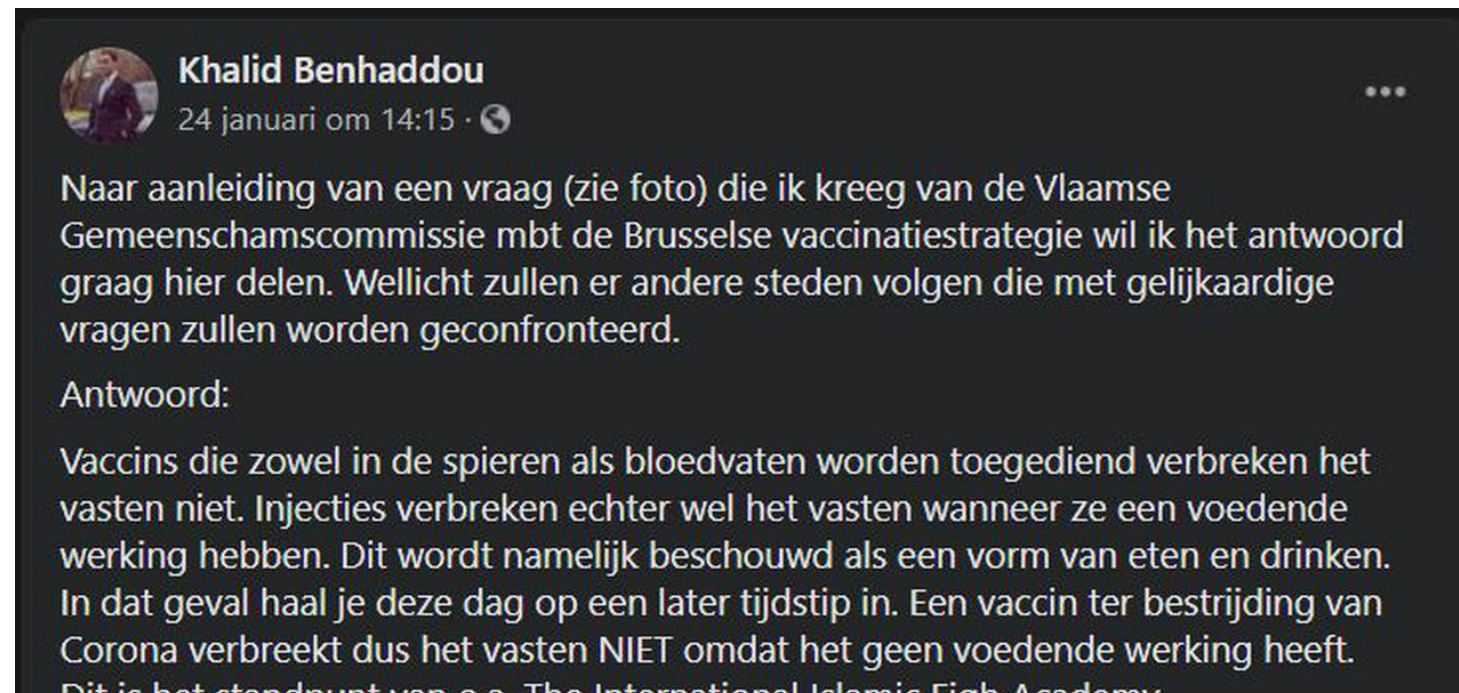
Maar wat is daar nu van aan? Hoe zit het met die Belgische coronavaccins?

Belgische moslimautoriteiten noemen de coronavaccins niet in strijd met de ramadan

In april start de ramadan, de periode waarin moslims overdag niets tot zich mogen nemen. Mogen ze zich dan wel laten vaccineren in periode?

Het EMB, dat de moslimgemeenschap in ons land vertegenwoordigt, laat er in een persbericht geen twijfel over bestaan: "Vaccins bc op geen enkele manier met de naleving van de vasten en de geldigheid ervan". De Raad der Theologen, het hoogste geestelijke adviesorgaan van de islam in ons land (en verbonden aan het EMB), onderschrijft die boodschap. "Het vaccin blijft onontbeerlijk om mensenlevens te redden."

De Gentse imam Khalid Benhaddou sluit zich daarbij aan. "Een vaccin dat helpt om een virus (dat de publieke gezondheid ernstig bedreigt) in te dammen, is welgekomen, of het nu in de ramadanperiode of daarbuiten gebeurt", stelt hij in een advies aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Hij voegt daaraan toe: "Een vaccin ter bestrijding van corona verbreekt het vasten niet omdat het gvoedende werking heeft."

Dit is het standpunt van o.a. The International Islamic Fiqh Academy.

Verder is er geen enkele reden om uit te gaan van onverenigbaarheid van Ramadan en vaccinatie. Een vaccin dat helpt om een virus -dat de publieke gezondheid ernstig bedreigt- in te dammen is welgekomen, of het nu in de Ramadanperiode of daarbuiten gebeurt. Dit strookt helemaal met de geest van het islamitisch corpus dat de individuele/collectieve gezondheid hoog in het vaandel draagt en de bescherming van het leven als basisprincipe vooropstelt.

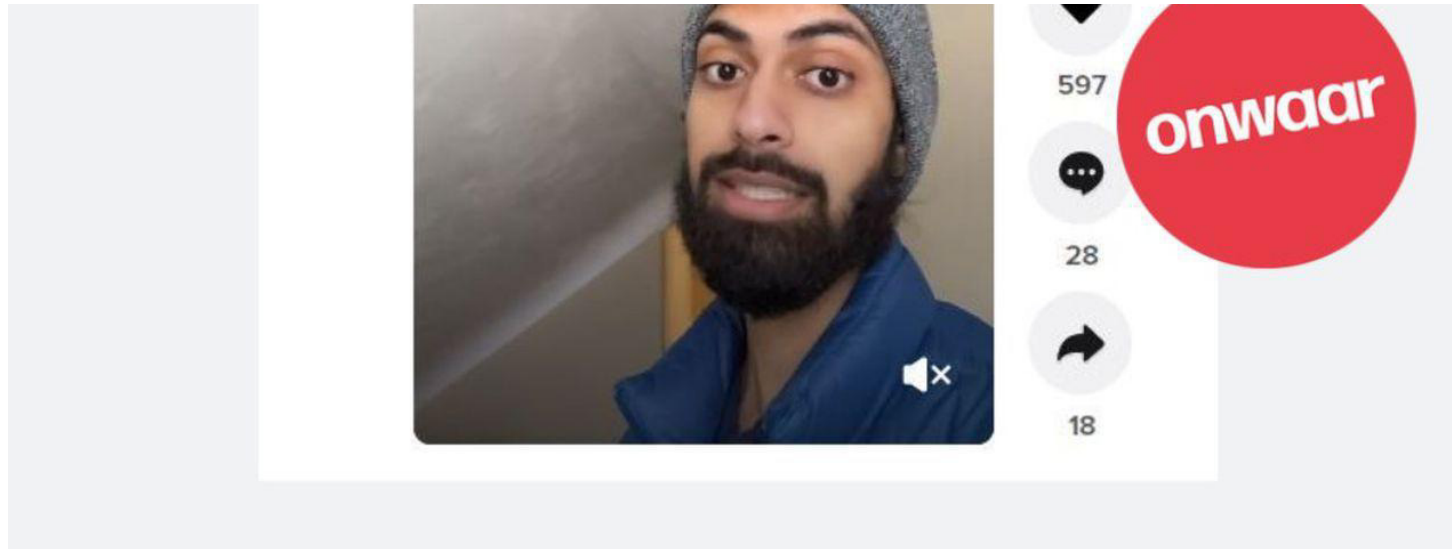
De functie die een locatie had vóór dat deze werd omgevormd tot vaccinatiecentrum is in deze van ondergeschikt belang. Ik denk daarom dat hier geen levensbeschouwelijke/culturele drempels zullen worden ervaren. Natuurlijk kunnen individuen altijd bezwaren hebben wanneer de uitstraling en inrichting van de locatie nog steeds kan worden geassocieerd met haar vroegere functie. Maar individuen kunnen uiteraard om allerlei andere redenen bezwaren hebben die niet per definitie verband houden met cultuur of levensbeschouwing. Om de laagdrempeligheid te garanderen adviseer ik wel voor buurtgelegen vaccinatiecentra met aanwezigheid van buurtwerkers en/of tolken. Ook raad ik aan om mensen die met vragen en zorgen zitten rond het vaccin voldoende, tijdig en laagdrempelig te informeren.

De Belgische coronavaccins zijn volgens gezaghebbende geestelijken halal

Maar los van de ramadan: zijn de vaccins halal? De Raad der Theologen vindt het op dit moment niet nodig om daar duidelijkheid over te verschaffen. "Artsen benadrukken de noodzaak van vaccinatie, dat volstaat", antwoordt voorzitter Taher Tujgani ons als we hem hierop bellen.

Sommige invloedrijke Belgische imams vinden het nochtans wel nodig dat er een fatwa komt, een islamitische wet, die de coronavaccins klaar en duidelijk halal noemt. “Sommige moslims willen zich niet laten vaccineren omdat ze bestookt worden met complottheorieën beweren dat het vaccin niet is toegestaan”, waarschuwt de Antwerpse imam Nordine Taouil, zelf lid van de Theologische Raad. Volgens Taouil zijn de coronavaccins halal. “God vraagt: breng anderen niet in gevaar en bescherm jezelf. Een vaccin is een middel om beide te doen.” Taouil verwijst naar Groot-Brittannië, waar imams over het hele land op 15 januari <https://www.theguardian.com/world/2021/jan/14/imams-mosques-uk-reassure-muslim-worshippers-covid-vaccines> de vaccins halal verklaarden.

Eenzelfde geluid klonk op Radio 1, waar de Gentse imam Brahim Laytouss [pleitte <https://radio1.be/imam-gent-pleit-voor-samenwerking-met-specialisten-om-misverstanden-over-vaccinaties-weg-te-werken>](https://radio1.be/imam-gent-pleit-voor-samenwerking-met-specialisten-om-misverstanden-over-vaccinaties-weg-te-werken) voor een samenwerking tussen geestelijken en medische experts. Hij wijst op “waanbeelden” die circuleren. “Sommige mensen denken dat het coronavaccin verboden is omdat dat er gelatine zit.”

Hoe zit dat met die varkensbestanddelen? Moslims over de hele wereld lijken die bezorgdheid te delen. Het was ook de reden waarom Indonesische president vond dat het Chinese vaccin Sinovac grondig moest worden doorgelicht.

“Het klopt dat in sommige vaccins gelatine gebruikt wordt dat van dierlijk afval gemaakt wordt, varken bijvoorbeeld”, verduidelijkt vaccinologe Isabel Leroux-Roels. “Het gaat dan om zogenaamde eiwitvaccins, bijvoorbeeld tegen mazelen. Maar in de coronavaccins bij ons zijn goedgekeurd, die van Pfizer-BioNTech [<https://www.fda.gov/media/144414/download>](https://www.fda.gov/media/144414/download) , Moderna [<https://www.fda.gov/media/144638/download>](https://www.fda.gov/media/144638/download) en AstraZeneca [<https://www.gov.uk/government/publications/regulatory-approval-covid-19-vaccine-astrazeneca/information-for-uk-recipients-on-covid-19-vaccine-astrazeneca>](https://www.gov.uk/government/publications/regulatory-approval-covid-19-vaccine-astrazeneca/information-for-uk-recipients-on-covid-19-vaccine-astrazeneca) , wordt geen gelatine gebruikt.” In de

Ingrediëntenlijsten van de coronavaccins die nu in België gebruikt worden, is inderdaad geen gelatine (E411) terug te vinden. Ook de vaccins die ons land besteld heeft maar nog niet geleverd zijn, die van CureVac en Johnson & Johnson, zullen geen gelatine bevatten.

Maar eigenlijk is dat zelfs naast de kwestie: ook vaccins die gelatine bevatten, zijn immers halal. Tenminste, dat besloten <https://www.immunize.org/talking-about-vaccines/porcine.pdf> meer dan honderd religieuze rechtsgeleerden in 2001, tijdens een conferentie die georganiseerd werd door de Islamitische Organisatie voor Medische Wetenschappen en het Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). De rechtsgeleerden wezen er toen op dat volgens de islamitische wet noodzaak boven een verbod gaat. Daarom is insuline voor de behandeling van suikerziekte bijvoorbeeld ook toegelaten. Verder oordeelden ze ook dat gelatine door de vele chemische bewerkingen opnieuw puur wordt, en dus toegestaan (dat heet dan 'istihala', wanneer iets rein wordt.).

Voor de volledigheid: anders dan bijvoorbeeld de Katholieke Kerk, is de islam een veel minder hiërarchisch georganiseerde godsdienst. Er woedt daardoor ook veel meer discussie over godsdienstthema's. Samen met het feit dat over de hele wereld verschillende coronavaccins met verschillende samenstellingen gebruikt worden, leidt dat ertoe dat het debat in verschillende landen <https://timesofindia.indiatimes.com/readersblog/marginalia/coronavirus-vaccine-is-it-halal-or-not-28978/> nog niet uitgewoed is. Niettemin hebben (grotendeels) islamitische landen als Saudi-Arabië, de Verenigde Arabische Emiraten, Bangladesh, Bahrein en Pakistan de coronavaccins in hun land halal verklaard.

De coronavaccins zijn ook koosjer

Net zoals voor moslims is ook voor joden varkensvlees eten verboden. Daarom woedt ook binnen sommige joodse gemeenschappen een controverse over de vaccins en gelatine. Zo ondertekenden zeventig joods-Britse artsen eind vorig jaar een open brief. <https://www.jpost.com/health-science/no-evidence-covid-19-contains-pork-causes-infertility-jewish-doctors-654008> Daarin ontkrachtten ze geruchten dat het Pfizer-BioNTech-vaccin niet koosjer zou zijn.

Nochtans is er volgens de kasjroet, die de joodse voedingsvoorschriften regelt, weinig reden tot discussie. Zelfs als de coronavaccin gelatine zouden bevatten (wat dus niet het geval is), zouden ze toegestaan zijn. Gelatine die niet oraal wordt ingenomen, is gewoon toegelaten.

Overigens vaccineert geen enkel land ter wereld zijn inwoners zo snel als Israël. In ons land vroeg https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20210121_96346284 het Forum der Joodse Organisaties om een joodse wijk in Antwerpen vers te vaccineren, toen bleek dat het coronavirus daar de ronde deed.